

ANKARA ÜNİVERSİTESİ

İLÂHİYAT FAKÜLTESİ DERGİSİ

ANKARA ÜNİVERSİTESİ İLÂHİYAT FAKÜLTESİ
TARAFINDAN YILDA BİR ÇIKARILIR

Cilt : XX

Yayın Komisyonu:

Prof. Dr. Necati ÖNER (*Dekan*)

Prof. Muhammed TANCİ

Doç. Dr. İsmail CERRAHOĞLU

Doç. Dr. Talât KOÇYİĞİT

Doç. Dr. Gültekin ORANSAY

Doç. Dr. Esat COŞAN

ANKARA ÜNİVERSİTESİ

İLÂHİYAT FAKÜLTESİ DERGİSİ

ANKARA ÜNİVERSİTESİ İLÂHİYAT FAKÜLTESİ
TARAFINDAN YILDA BİR ÇIKARILIR

Cilt : XX

ANKARA ÜNİVERSİTESİ

İLAHİYAT FAKÜLTESİ DERGİSİ

ANKARA ÜNİVERSİTESİ İLAHİYAT FAKÜLTESİ
TARAFINDAN YILDA BİR ÇIKARILIR

Cilt : XX

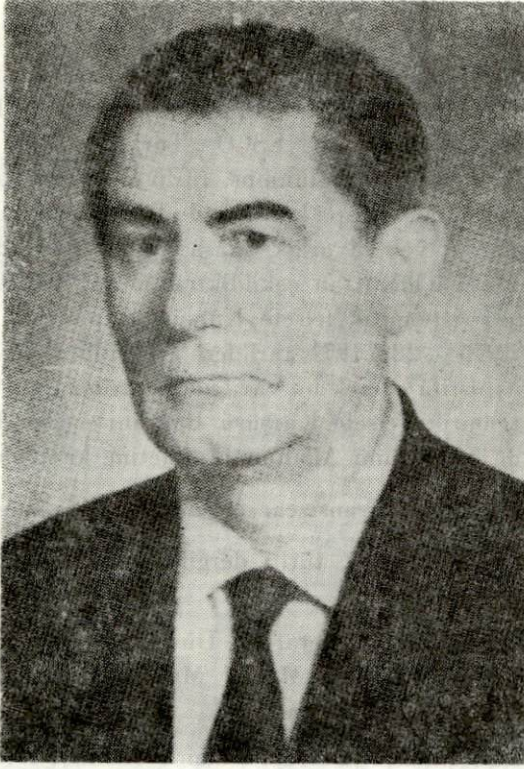
ANKARA ÜNİVERSİTESİ BASIMEVİ. ANKARA - 1975

İ Ç İ N D E K İ L E R

	Sayfa
Muhsin BALAKBABALAR, <i>Ord. Prof, Hilmi Ziya Ülken</i>	V
Muhsin BALAKBABALAR, <i>Mehmet Karasan</i>	XXIII
Muhsin BALAKBABALAR, <i>İki Dost</i>	XXVI
<i>Prof. Muhammed B. Muhammed Tavit Et-Tancı</i>	XXVIII
<i>Dr. Ragıp İmamoğlu</i>	XXXI
<i>Prof. Dr. Neşet ÇAĞATAY, Arkadaşım Muhammet Tancı</i> ..	XXXIII
<i>Prof. Dr. İbrahim Agâh ÇUBUKÇU, İnkârcılıktan Doğan</i> <i>Bunalımlar</i>	1
<i>Prof. Dr. İbrahim Agâh ÇUBUKÇU, İslam'da Ahlâk Mese-</i> <i>lesi</i>	13
<i>Prof. Dr. Cavit SUNAR, Madde ve Ruh Hakkında Birkaç</i> <i>Söz</i>	21
<i>Prof. Dr. Şakir BERKİ, İslâm Hukukunun Ana Hatları .</i>	53
<i>Prof. Dr. Mubahat Türker KÜYEL, Değer ve Fârâbî ....</i>	71
<i>Doç. Dr. İsmail CERRAHOĞLU, Kur'anda İnsanın Yaratılış</i> <i>Sahnesinin Düşündürdükleri</i>	85
<i>Doç. Dr. İsmail CERRAHOĞLU, Ye'cüc-Me'cüc ve Türkler .</i>	97
<i>Doç. Dr. Süleyman ATEŞ, Kur'ân-ı Kerim'e Göre Evrim</i> <i>Teorisi</i>	127
<i>Doç. Dr. Süleyman ATEŞ, İmamiyye Şiasının Tefsir An-</i> <i>layışı</i>	147
<i>Dr. Mustafa FAYDA, El-Huzâi'nin Tahric'inin Neşredilme-</i> <i>yen Son Bölümü</i>	173

	Sayfa
Dr. İsmet KAYAOĞLU, <i>İslâm Ülkelerinin Yakın Tarihi</i> . . .	199
Dr. Ethem Ruhi FIĞLALI, <i>Hâriciliğin Doğuşuna Tesir Eden Bazı Sebepler</i>	219
Hüseyin AYDIN, <i>Niçin İslâm Felsefesi Vardır?</i>	249
Mustafa SABRÎ-Prof. Dr. Hüseyin ATAY, <i>Vahdet'ül-Vucud</i>	257
Prof. Dr. M. Yusuf MUSA, <i>Tâbi'ilerin Fıkıh Anlayışları</i> (Çeviren: Dr. Abdulkadir ŞENER).	275
Fauzi M. NAJJAR, <i>Fârâbi'nin Siyasi Felsefesi ve Şiilik</i> (Çeviren: Mehmet DAĞ)	293
Abdu'l-Fettâh Ebû GUDDE, <i>Halk'ı Kur'an Meselesi</i> (Çeviren Mücteba UĞUR).	307
Jean DELAY-Pierre PİCHOT, <i>Psikolojinin Tanımları. Metodları ve Komşu Disiplinlerle İlgileri</i> (Çeviren Erdoğan FIRAT).	323

MEHMET KARASAN

Hazırlayan: Muhsin BALAKBALAR

Çivril'de doğmuş, Konya ve İstanbul Liselerinde orta tahsilini yaparak İstanbul Lisesi'nde mezun olduktan sonra (1928) M. Eğitim Bakanlığınca açılan müsabaka imtihanını kazanarak Avrupa'ya Felsefe tahsiline gitmiş (1928) Lyon Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Felsefe Bölümü'nden mezun olup 1932 de yurda dönmüş ve Edirne Lisesi'nde Öğretmenliğe (1933) tayin edilmiş, İstanbul Üniversitesi Felsefe Doçentliğine (1933) tayin edilmiş, bilâhare Kütahya Felsefe ve Sosyoloji öğretmenliğinde, Siyasal Bilgiler Okulu Müdür Yardımcılığında, Fransızca ve Sosyoloji Öğretmenliklerinde bulunmuş, açılışından itibaren İlahiyat Fakültesi Din Sosyolojisi Öğretim görevliliğine, İlahiyat Fakültesi Din Sosyolojisi ve Dinler Tarihi Profesörlüğüne seçilmiş (1951),

İlahiyat Fakültesi Dekanlığı yapmıştır. İki devre Denizli Milletvekilliğine seçilmiş (1954) ve (1957), T.B.M.M. de bilhassa bütçe komisyonunda çalışmış, Yıllarca UNESCO Türkiye Millî Komisyonu Yönetim Kurulu Üyeliğinde bulunmuş, türlü konferanslara Türk Heyeti azası olarak seçilmiş, Avrupa konseyinde Türk Heyetine dahil olarak türlü komisyonlarda ve yuvarlak masa toplantılarında Türkiye'yi temsil etmiştir. Siyasi hayattan çekildikten sonra 29.6.1968 tarihinde İlahiyat Fakültesi sistematik felsefe Kürsüsüne profesör olarak tayin edilmiştir. 5.11.1970 - 28.4.1971 tarihleri arasında İlahiyat Fakültesi Dekanlığı yapmış; istifa ederek bu vazifeden ayrılmıştır. 1973 yılı Temmuz ayında sistematik Felsefe Kürsüsü Başkanı seçilen Kıymetli Hocamız 15. Kasım. 1974 günü Allah'ın Rahmetine kavuşmuştur.

Yabancı dil olarak Fransızca, İngilizce, Almanca bilmekteydi.

Te'lif ve terceme eserleri, türlü dergilerde çıkmış tetkik ve makaleleri şunlardır:

- 1 - İlk Felsefe Üzerine Metafizik Düşünceler (Descartes'dan tercüme). İstanbul 1942 Maarif Matbaası, II. Bsk. İstanbul 1962 Millî Eğitim Basımevi.
- 2 - Felsefenin İlkeleri (Descartes'dan Tercüme); İst. 1943 Maarif Mat. II. Bsk. Ankara 1946 Millî Eğitim Basımevi, III. Bsk. İstanbul 1963 Millî Eğitim Basımevi.
- 3 - Solist. (Eflâtun'dan Tercüme); İstanbul 1943 Maarif Matbaası, II. Bsk. İstanbul 1967 Millî Eğitim Basımevi (Önsöz: Mehmet Karasan)
- 4 - Aklını İyi Kullanmak Ve Bilimlerde Doğruyu Bulmak İçin Metot Üzerine Konuşma (Descartes'dan Tercüme); Ankara 1944 Maarif Matbaası, Ankara 1947 Maarif Matbaası (Notlu Basım) Ankara 1947 Maarif Matbaası (Okul Klâsikleri) II. Baskı: Ankara 1962 Millî Eğitim Basımevi.
- 5 - Devlet Adamı (Eflâtun'dan, Behice Boran'la beraber Tercüme). II. Bsk. Ankara 1960 Millî Eğitim Basımevi.
- 6 - Tabiat Işığı İle Hakikati Arama (Descartes'dan Tercüme); Ankara 1945 Millî Eğitim Basımevi, II. Bsk. Ankara 1960 Millî Eğitim Basımevi, III. Bsk. İstanbul 1966 Millî Eğitim Basımevi.

- 7 - Akıl İdaresi İçin Kurallar (Descartes'dan Tercüme); İstanbul 1945 Millî Eğitim Basımevi - II. Bsk. Ankara 1962 Millî Eğitim Basımevi.
- 8 - Tonio Kröger (Mann, Thomas'dan tercüme); Ankara 1945 Millî Eğitim Basımevi - II. Bsk. İstanbul 1967 Millî Eğitim Basımevi.
- 9 - Ahlâk Üzerine Mektuplar (Descartes'dan Tercüme); Ank. 1946 M. Eğ. Bsm. II. Bsk. Ankara 1960 Millî Eğitim Basımevi, III. Bsk. İstanbul 1966 Millî Eğitim Basımevi.
- 10 - Büyük Filozoflar Antolojisi; İstanbul 1949 Millî Eğitim Basımevi.
- 11 - Meslek Ahlâkı (Emile Durkheim'den Tercüme); Ank. 1949 Millî Eğt. Bsm. II. Bsk. İstanbul 1962 Millî Eğitim Basımevi.
- 12 - Ahlâk İle Din'in İki Kaynağı (Henri Bergson'dan Tercüme); Ankara 1949 Millî Eğitim Basımevi, II. Bsk. Ankara 1962 Millî Eğitim Basımevi, III. Bsk. İstanbul 1967 Millî Eğitim Basımevi.
- 13 - Descartes, Hayatı ve Eserleri (Ernest- Charles Adam'dan Tercüme); İstanbul 1952 Millî Eğitim Basımevi, II. Bsk. Ankara 1963 Millî Eğitim Basımevi.
- 14 - İlk Yunan Düşüncesinde Din İlmi Denemeleri; Ank. Üniv. İlahiyat Fak. Derg. 1953 C. I. Ankara 1953.
- 15 - Din Sosyolojisi, Öncüler Ve Kurucular; Ank. Üniv. İlahiyat Fak. Dergisi 1953 C. II, Ankara 1953.
- 16 - Descartes Üzerine Tetkikler (Lucien Laberthonniere'den Tercüme); Ankara 1959 Millî Eğitim Basımevi.
- 17 - Felsefe (Türk Ansiklopedisi, Felsefe Maddesi) Ankara 1968 M. Eğt. Basm.
- 18 - Eğitim Meselesi ve Eğitim Felsefesi; Ankara Üniversitesi İlahiyat Fak. 1970-71 Yılı Ders Notları (çoğaltma).
- 19 - Ruhun İhtirasları (Descartes'dan Tercüme); Ankara 1972 M. Eğt. Bsm.
- 20 - Ahlâk Meselesi Ve Ahlâk Felsefesi; Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi 1973-1974 Yılı Ders Notları (Çoğaltma). (Bu Notları Kitap olarak neşre hazırlamakta idi).